

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

**PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DUBICZACH CERKIEWNYCH
UL. GŁÓWNA 65,
17-204 DUBICZE CERKIEWNE**

a/a.

Białystok – lipiec – 2023 r.

PROTOKÓŁ
kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dubiczach Cerkiewnych przeprowadzonej w dniach 3, 4 i 5 kwietnia 2023 r.

Wójtem Gminy Dubicze Cerkiewne jest Pan Leon Małaszewski.

Od 1 sierpnia 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych nie ma kierownika ośrodka. Ośrodkiem kieruje Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych został utworzony na podstawie Uchwały Nr X-52/90 Gminnej Rady Narodowej w Dubiczach Cerkiewnych z dnia 29 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych.

Kontrolę przeprowadzili:

1. Urszula Malewska - główny specjalista – kierownik zespołu inspektorów,
2. Joanna Mieldzicz-Kopciewska – główny specjalista,
– pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie upoważnienia: Nr 1/2022 z dnia 23 marca 2023 r. (PS-V.431.7.2023.JMK) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Panią Mieczysławę Nartowicz – z-cę dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

[Akta kontroli, str. 1-2]

Ileokroć w dalszej części protokołu jest mowa o:

- 1) Ośrodka/GOPS – należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych, ul. Główna 65, 17-204 Dubicze Cerkiewne.
- 2) ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielał Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne - Pan Leon Małaszewski.

Temat kontroli:

Realizacja zadań własnych gminy oraz zadań zleconych przez administrację rządową wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. Zasoby materialne ośrodka pomocy społecznej

Ośrodek jest zlokalizowany na I piętrze budynku stanowiącego własność gminy Dubicze Cerkiewne. Przy wejściu do budynku i w jego wnętrzu występują bariery architektoniczne w postaci schodów. Z uzyskanych informacji wynika, że obsługa osób niepełnosprawnych lub mających problem z poruszaniem się ze względu na bariery

architektoniczne odbywa się w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej, po telefonicznym uzgodnieniu.

Ośrodek zajmuje trzy pomieszczenia biurowe. Na dzień kontroli każdy z pracowników socjalnych pracował w oddzielnym pokoju, w trzecim pokoju pracował podinspektor. Każdy z pracowników posiadał wyodrębnione stanowisko pracy oraz korzystał z odrębnych zestawów komputerowych.

Ww. pomieszczenia wyposażone są w odpowiednią do stanu zatrudnienia liczbę biurek, krzesła, regałów biurowych i szafek.

II. Zasoby kadrowe ośrodka

W okresie podlegającym kontroli w Ośrodku w ramach stosunku pracy zatrudniano 4 osoby, w tym:

- starszego pracownika socjalnego (do 28.04.2022 r.),
- dwóch pracowników socjalnych,
- podinspektora.

Od 1 sierpnia 2019 r. w Ośrodku nie ma zatrudnionego kierownika Ośrodka. Ośrodkiem kieruje Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą w ramach umów cywilno-prawnych zatrudniano jedną osobę świadczącą usługi opiekuńcze.

W Ośrodku nie zatrudnia się księgowego. Obsługę finansowo księgową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych prowadzi Urząd Gminy w Dubiczach Cerkiewnych na podstawie Uchwały Nr 14.83.2020 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej, administracyjnej i organizacyjnej jednostek organizacyjnych zaliczonych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Dubicze Cerkiewne.

W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Stwierdzono, że pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje zgodne z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 530) oraz z rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960), - niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Gminę Dubicze Cerkiewne zamieszkuje 1454 mieszkańców (stan na 31.03.2023 r.). Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli w Ośrodku zatrudnionych było dwóch pracowników socjalnych, którzy świadczą pracę w środowisku. Zgodnie z przekazanym sprawozdaniem MRiPS-03-R (sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze za I-XII 2022 r.) z dnia 10 stycznia 2023 r. pomocy w formie pracy socjalnej udzielono 16 rodzinom. **W sprawozdaniu nie wykazano danych dotyczących wykonywania wyłącznie pracy socjalnej.**

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka **nie spełnia normy określonej w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej** tj.: „*Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych, zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych*”.

[Akta kontroli, str. 37-40]

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wg wzoru stanowiącego załącznik Nr 4 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 893).

III. Zadania realizowane przez ośrodek i upoważnienie kierownika ośrodka (innych osób) do wydawania decyzji administracyjnych

W dniu 29 marca 2016 r. Rada Gminy Dubicze Cerkiewne podjęła Uchwałę Nr 10.76.2016 w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych (ze zm.). Zapis dokonany w Załączniku do Uchwały w Rozdziale III, § 9 ust. 2 określa strukturę organizacyjną Ośrodka, w której wyodrębniono m.in. stanowisko głównego księgowego.

Zarządzeniem Nr 2.2017 z dnia 13 września 2017 r. kierownik Ośrodka określił Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych (ze zm.). W § 12 Regulaminu w strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono m.in. stanowisko głównego księgowego.

Zapisy Statutu i Regulaminu Ośrodka są niezgodne z Uchwałą Nr 14.83.2020 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej, administracyjnej i organizacyjnej jednostek organizacyjnych zaliczonych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Dubicze Cerkiewne, są również niezgodne z obecnym stanem zatrudnienia pracowników w GOPS w Dubiczach Cerkiewnych.

Ponadto, w § 10 ust 1 Zarządzenia Kierownika dokonano zapisu, cyt.: „Kierownika powołuje i odwołuje Wójt Gminy”. **Zapis taki jest niezgodny z art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dn. 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych**, który określa, że stosunek pracy na podstawie powołania nawiązuje się z zastępcą wójta (burmistrza, prezydenta miasta), skarbnikiem gminy, skarbnikiem powiatu, skarbnikiem województwa. Natomiast pozostali pracownicy samorządowi są zatrudniani na podstawie umowy o pracę.

W okresie podlegającym kontroli, Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne nie zatrudnił kierownika jednostki. W związku z powyższym nikogo nie upoważnił do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy na podstawie art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, nie wydane zostało także pełnomocnictwo do dokonywania czynności prawnych z zakresu zwykłego zarządu wynikające z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559 ze zm.). Wszystkie decyzje przyznające świadczenia z zakresu ustawy o pomocy społecznej podpisywane są przez Wójta Gminy Dubicze Cerkiewne.

[Akta kontroli, str. 65-68]

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że:

- Ośrodek prowadzi ewidencję wyjść służbowych,
- Ośrodek posiada instrukcję kancelaryjną określającą zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych. **Korespondencję wpływającą do Ośrodka rejestrowano na dokumencie niezgodnym z wzorem Załącznika nr 6 – Rejestr przesyłek wpływających** instrukcji kancelaryjnej przyjętej Zarządzeniem nr 1.2013 przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych w dniu 1 października 2013 r. **Ponadto, dokument rejestrujący wpływ nie zawiera danych identyfikujących nadawcę.**

W toku czynności kontrolnych ustalono, że poddane kontroli postępowania w sprawach świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej, zakończone decyzjami administracyjnymi przeprowadzone były poza przypadkami opisanymi w protokole, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności: sytuacja osobista, rodzinna, dochodowa i majątkowa wnioskodawców ustalona była na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej, wywiady środowiskowe przeprowadzano w terminie określonym w § 3 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r., w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2021 r, poz. 893).

Wywiadów środowiskowych nie wypełniano w postaci elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnianego bezpłatnie przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Wójt Gminy poinformował, że usytuowanie gminy na terenie przygranicznym utrudnia korzystanie z internetu spowodowane złym zasięgiem.

Zgodnie z informacją Wójta Gminy, udzielano pomocy wynikającej z art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na

terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.) w formie jednego gorącego posiłku dziennie dzieciom w placówkach oświatowych. Nie udzielano pomocy w innej formie.

Decyzje administracyjne podejmowano zgodnie z terminem określonym w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r., Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.), niezwłocznie – nie później niż w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku. Wydane decyzje administracyjne zawierają elementy określone w art. 107 § 1 kpa.

IV. Realizacja zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka

Uchwałą Nr 25.167.2018 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 27 marca 2018 r. przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne na lata 2018 - 2029.

Wizją Gminy Dubicze Cerkiewne jest „Funkcjonalna Gmina dążąca do: rozwoju atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania, rozwoju kapitału społecznego, rozwoju funkcji usługowych w zakresie ochrony zdrowia, aktywnych form spędzania czasu wolnego.”

Strategia zawiera diagnozę sytuacji społecznej, cele strategiczne, kierunki niezbędnych działań, wskaźniki realizacji działań, sposób jej realizacji oraz prognozę zmian w zakresie objętym strategią i ramy finansowania, elementy określone w art. 16b ustawy o pomocy społecznej.

Dokument nie zawiera diagnozy sytuacji społecznej poszerzonej o określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818), elementu określonego w art. 16b ustawy o pomocy społecznej, który został zmieniony na podstawie art. 71 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1812) i obowiązuje od dnia 30 października 2022 r.

Zgodnie z art. 79 ustawy o ekonomii społecznej strategię rozwiązywania problemów społecznych oraz strategię w zakresie polityki społecznej opracowane na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 71 [ustawy o pomocy społecznej], w brzmieniu dotychczasowym, są realizowane przez okres, na który zostały opracowane.

Zgodnie z zapisami w części III Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne na lata 2018 – 2029 tj. *Zarządzanie i monitorowanie strategii* wskazano system aktualizacji strategii: „Część programowa: cele, kierunki działań, harmonogram będzie poddawana przeglądowi i aktualizacji raz na trzy lata. Po wprowadzeniu zmian Koordynator zobowiązany jest dostarczyć wszystkim zainteresowanym stronom informację o dokonanej aktualizacji.” **Gmina Dubicze Cerkiewne nie dokonała aktualizacji wyżej powołanego dokumentu – niezgodnie z zapisami części III ww. Strategii.**

2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej

Ośrodek przygotował ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę sytuacji społecznej i demograficznej. Dokument za rok 2021 został przedstawiony Radzie Gminy Dubicze Cerkiewne na Sesji 29.2022 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne w dniu 26 kwietnia 2022 r.

Zgodnie z art. 16a ust. 4 organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia radzie gminy, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ww. ocenę.

3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Udzielenie schronienia

W okresie podlegającym kontroli gmina Dubicze Cerkiewne nie prowadziła schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowni i ogrzewalni. Gmina nie zlecała również zadania w formie udzielenia schronienia podmiotowi uprawnionemu w drodze konkursu ofert lub zawarcia odpowiedniego porozumienia administracyjno-prawnego z inną gminą. W okresie objętym kontrolą gmina Dubicze Cerkiewne nie udzielała schronienia osobom bezdomnym. Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, że nie ma takiej potrzeby, ponieważ na terenie gminy nie ma osób bezdomnych. W przypadku wystąpienia potrzeby udzielenia schronienia gmina może udzielić schronienia, ponieważ dysponuje mieszkaniem socjalnym.

Zapewnienie posiłków

Gmina zapewnia osobom potrzebującym dożywianie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W okresie podlegającym kontroli przyznawano posiłki dzieciom w szkołach oraz zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup żywności. Osobom dorosłym nie przyznawano posiłków, przyznawano pomoc w formie zasiłków na zakup posiłku lub żywności.

Ponadto Ośrodek współpracował z Bankiem Żywności z siedzibą w Suwałkach w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Wydano 92 skierowania dla 92 osób. Paczki żywnościowe były wydawane w Urzędzie Gminy, każda osoba została poinformowana o tym telefonicznie przez pracowników GOPS.

Zapewnienie niezbędnego ubrania

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek nie udzielał pomocy w formie rzeczowej w postaci odzieży, ponieważ jak wyjaśnił Wójt Gminy nie było potrzeb w tym zakresie. Natomiast przyznano pomoc w formie zasiłku celowego na zakup odzieży 1 osobie na kwotę 250 zł.

[Akta kontroli, str. 36,92]

Uchwałą Nr 18.132.2017 z dnia 23 czerwca 2017 r. Rada Gminy Dubicze Cerkiewne ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych udzielających schronienia osobom tego pozbawionym.

Rada Gminy Dubicze Cerkiewne nie ustaliła szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym niezgodnie z art. 97 ust 5 ustawy o pomocy społecznej.

4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wypłacono 23 osobom 193 świadczeń w formie zasiłków okresowych, wydano 47 decyzji administracyjnych. Najniższy zasiłek wyniósł 116,37 zł, najwyższy 1103,50 zł.

Świadczenia przyznawano w szczególności z powodu: bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności.

[Akta kontroli, str. 48]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5011.18.2022 z 23.05.2022
2. GOPS.5011.29.2022 z 14.07.2022
3. GOPS.5011.20.2022 z 09.06.2022
4. GOPS.5011.37.2022 z 21.09.2022

5. GOPS.5011.23.2022 z 28.06.2022
6. GOPS.5011.19.2022 z 24.05.2022
7. GOPS.5011.33.2022 z 08.08.2022
8. GOPS.5011.34.2022 z 11.08.2022
9. GOPS.5011.39.2022 z 13.10.2022
10. GOPS.5011.40.2022 z 07.10.2022

- nieprawidłowo ustalono wysokość zasiłku okresowego poprzez niedoliczenie do dochodu rodziny składki na ubezpieczenie KRUS, opłaconej przez inną osobę nie będącą w składzie gospodarstwa domowego, niezgodnie z art. 8 ust 3 ustawy o pomocy społecznej, - **poz. 1, 6**,
- nieprawidłowo przyznano wysokość zasiłku okresowego, niegodną z wysokością wynikającą z różnicy pomiędzy dochodem strony a jej kryterium dochodowym - niezgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej – **poz. 8**.

Nie wypłacano zasiłków okresowych niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej, w przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym, pobierającą ww. zasiłek.

Nie wypłacano zasiłków okresowych niezależnie od dochodu, na zasadzie zwrotu na podstawie art. 41 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Ośrodek jako zadanie własne gminy, przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. przyznano 1 osobie 1 świadczenie w formie zasiłku celowego. Zasiłek celowy wyniósł 300 zł. Pomoc w formie zasiłku celowego przyznano na zakup ogrzewania, w tym opału.

Pomocy udzielano, m.in. z powodu: bezrobocia. Pomoc przyznano zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej, tj. w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych.

Gmina Dubicze Cerkiewne przyznawała również pomoc w formie świadczeń pieniężnych, tj. zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w związku z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M. P. z 2018 r., poz. 1007).

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności przyznano 70 świadczeń 35 osobom. Najniższy zasiłek wyniósł 100 zł, najwyższy 794,20 zł.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie udzielał pomocy w oparciu o art. 39a ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 48]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5012.29.2022 z 08.04.2022
2. GOPS.5012.81.2022 z 07.10.2022
3. GOPS.5012.83.2022 z 14.10.2022
4. GOPS.5012.77.2022 z 06.09.2022
5. GOPS.5012.75.2022 z 19.08.2022
6. GOPS.5012.73.2022 z 11.08.2022
7. GOPS.5012.69.2022 z 08.08.2022
8. GOPS.5012.93.2022 z 21.12.2022
9. GOPS.5012.86.2022 z 09.11.2022
10. GOPS.5012.74.2022 z 18.08.2022

Rada Gminy Dubicze Cerkiewne podjęła uchwały:

- Nr 2.19.2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do udzielenia wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom i rodzinom objętym wieloletnim programem rządowym „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023 (ze zm.), (dot. art. 8 ust.2 ustawy o pomocy społecznej),
- Nr 2.18.2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie odstąpienia od żądania zwrotu wydatków za udzielone świadczenie w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom i rodzinom objętym wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023(ze zm.), (dot. art. 96 ust.4 ustawy o pomocy społecznej),
- Nr 31.187.2014 dnia 28 marca 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

W okresie podlegającym kontroli gmina nie wypłacała zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, ponieważ nie wystąpiły zdarzenia losowe.

[Akta kontroli, str. 47, 36]

7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nieposiadającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek nie przyznawał zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nieposiadającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, że nie było wniosków związanych z takimi potrzebami.

Ośrodek prowadził postępowania w sprawach dotyczących potwierdzania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561).

W okresie podlegającym kontroli wydano 4 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Decyzje dotyczące potwierdzenia prawa do ww. świadczeń wydawał Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne.

[Akta kontroli, str. 47, 35-36]

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.552.4.2022.SR z 08.12.2022
2. GOPS.552.1.2022 z 11.07.2022
3. GOPS.552.3.2022 z 04.10.2022
4. GOPS.552.2.2022 z 01.09.2022

- potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 78 dni, zamiast 90 dni - niezgodnie z przesłanką art. 54 ust 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. – **poz. 1**,
- potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej od początku miesiąca czerwca, a nie od dnia złożenia wniosku - niezgodnie z przesłanką art. 54 ust 1 pkt 7 ppkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – **poz. 2**.

8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień Wójta Gminy, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 35]

9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie opłacał składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnowały z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 35]

10) świadczenie pomocy w formie pracy socjalnej

Ośrodek udziela pomocy w postaci pracy socjalnej, która ma na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku. W okresie kontrolowanym pomocą w formie pracy socjalnej objęto 16 rodzin. Do 28 kwietnia 2022 r. pomoc w formie pracy socjalnej na rzecz mieszkańców gminy świadczyło 3 pracowników socjalnych. Natomiast od 29 kwietnia 2022 r. pracę socjalną świadczyło dwóch pracowników socjalnych. Praca socjalna była rejestrowana w rodzinnych wywiadach środowiskowych. **Stwierdzono, że nie odnotowywano pracy socjalnej w systemie dziedzinowym, na którym pracuje Ośrodek. Udzielanej wyłącznie pracy socjalnej nie rejestrowano również w innej dokumentacji.**

Pracownicy socjalni udzielają pomocy osobom i rodzinom, które zgłaszają się do Ośrodka w postaci pracy socjalnej, która obejmuje:

- udzielanie informacji i pomoc w skompletowaniu dokumentów celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania emerytury, renty oraz pomoc w kompletowaniu dokumentacji niezbędnej do przyznania ww. świadczeń,
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną ich trudnej sytuacji życiowej,
- przeprowadzanie rozmów z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia i wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, podkreślanie mocnych stron osób i rodzin, rozmowy wspierające,
- przeprowadzanie rozmów motywujących do aktywnego poszukiwania pracy poprzez wskazywanie miejsc, w których osoby mogłyby zdobyć nowe kwalifikacje,
- informowanie rodzin oraz dyrektorów szkół o możliwości ubiegania się o pomoc w formie dożywiania oraz zasiłków celowych na produkty żywnościowe.

W okresie podlegającym kontroli nie prowadzono pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny.

Pracownicy Ośrodka na bieżąco informują osoby zainteresowane o uprawnieniach do świadczeń pomocy społecznej. Informacje o podejmowanych przez ośrodek działaniach są umieszczane na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Ośrodka <http://www.dubicze-cerkiewne.pl/index.php/gops/zakres-dzialania/432-pomoc-spoieczna>.

Mieszkańcy gminy Dubicze Cerkiewne mogą skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej w Hajnówce w następujących punktach nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

I. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej - mieści się w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Piłsudskiego 7, 17-200 Hajnówka, pokój 134. Czynny jest w dniach:

- poniedziałek – wtorek w godz. od 8.00 do 12.00 – porad prawnych udziela radca prawny,
- środa – piątek w godz. od 8.00 do 12.00 – porad prawnych udziela adwokat,

II. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, mieści się w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Hajnówce, 17-200 Hajnówka, ul. Piłsudskiego 7, pokój nr 134. Czynny jest w dniach:

- poniedziałek – piątek w godz. od 12.00 do 16.00 – porad prawnych udzielają radcowie prawni i adwokaci.

[Akta kontroli, str. 34-35]

11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W okresie kontrolnym od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022 r. nie świadczone usługi opiekuńczych w miejscu zamieszkania, ponieważ nie było wniosków o przyznanie takiej formy pomocy. Osoby starsze, które mogłyby potrzebować usług zamieszkiwały w rodzinach wielopokoleniowych i otrzymywały pomoc od rodziny.

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych przystąpił do projektu pt. "Skuteczne Ośrodki Pomocy Społecznej w Euroregionie Puszczy Białowieskiej", którego liderem jest Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska w Hajnówce. Projekt przewidywał objęcie do 5 osób wsparciem w postaci usług opiekuńczych od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Ww. usługi opiekuńcze przyznano od 1 marca 2023 r. Ze sporządzonej przez Wójta Gminy zbiorczej informacji, wynika że na dzień rozpoczęcia kontroli usługami opiekuńczymi objętych jest 4 osoby.

Z danych pozyskanych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 5 kwietnia 2023 r. wynika, że na terenie gminy zamieszkuje 327 kobiet w wieku 60+, oraz 183 mężczyzn w wieku 65+. Zgodnie z informacją Wójta Gminy na dzień kontroli wszystkie osoby tego wymagające były objęte usługami opiekuńczymi.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Nr 8.45.2011 z dnia 2 września 2022 r. Rady Gminy Dubicze Cerkiewne w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania oraz odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Rada Gminy Dubicze Cerkiewne podjęła nową Uchwałę Nr 36.225.2023 z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że na terenie gminy Dubicze Cerkiewne nie funkcjonują rodzinne domy pomocy społecznej prowadzone przez osoby fizyczne lub organizacje pożytku publicznego, o którym mowa w art. 52 ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 34. 47-48]

12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Gmina Dubicze Cerkiewne nie prowadzi mieszkań chronionych w myśl art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z wyjaśnieniami, nie ma potrzeb w tym zakresie. W sytuacji potrzeby umieszczenia osoby w mieszkaniu chronionym, gmina zaproponuje inną formę wsparcia. Na terenie gminy znajduje się 1 mieszkanie socjalne oraz 4 mieszkania komunalne.

[Akta kontroli, str. 34]

13) dożywianie dzieci

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek realizował pomoc w zakresie dożywiania dzieci na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w związku z przyjętą uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. pomocą w formie posiłków objęto 18 uczniów - wydano 18 decyzji administracyjnych. Średni koszt posiłku w ww. okresie wynosił od 4,23 zł do 13 zł.

Ponadto, na wniosek dyrektora szkoły, na podstawie art. 48b ustawy o pomocy społecznej objęto pomocą doraźną w formie posiłku 4 dzieci z Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

Wójt gminy wyjaśnił, że dożywianie uczniów prowadzono z uwzględnieniem gorącego posiłku, tj. w formie pełnego obiadu. Posiłki organizowane są w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy dla wszystkich korzystających dzieci tak samo pod względem ilościowym i jakościowym, wydawane są w tym samym pomieszczeniu, w tym samym czasie, w taki sposób, aby zapobiegały powstawaniu zjawiska piętnowania dzieci korzystających z pomocy w tej formie.

Nie przyznano pomocy w formie posiłków w okresie wolnym od nauki w szkole ponieważ nie było wniosków tym zakresie.

[Aktach kontroli, str. 33-34]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5023.18.2022 z 23.08.2022
2. GOPS.5023.3.2022 z 25.01.2022
3. GOPS.5023.10.2022 z 16.02.2022
4. GOPS.5023.7.2022 z 16.02.2022
5. GOPS.5023.6.2021.SR z 16.02.2022
6. GOPS.5023.5.2022.SR z 27.01.2022
7. GOPS.5023.13.2022 z 08.08.2022
8. GOPS.5023.4.2022 z 02.02.2022
9. GOPS.5023.2.2022.SR z 24.01.2022
10. GOPS.5023.1.2022.SR z 17.01.2022

- w postanowieniu decyzji administracyjnej zawarto informację, która nie rozstrzyga sprawy co do jej istoty i dotyczy praw i obowiązków nie tylko strony ale również gminy tj. pkt 2 decyzji w zakresie płatności - niezgodnie z art. 104 § 2 kpa – **poz. 8.**

14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

W okresie objętym kontrolą gmina Dubicze Cerkiewne nie sprawiała pogrzebu, ponieważ nie zaistniała taka potrzeba.

W dniu 31.03.2011 r. Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne wydał Zarządzenie Nr 13.2011 w sprawie określenia sposobu sprawiania pogrzebu na koszt gminy.

[Akta kontroli, str. 33, 47]

15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Wójt Gminy wyjaśnił, że w okresie podlegającym kontroli nikt z mieszkańców gminy nie przebywał w domu pomocy społecznej. Nie ma również osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej. W przypadku potrzeby przyznania takiego świadczenia, gmina skieruje osoby wymagające do odpowiedniego typu domu. Ponadto, osoby które mogłyby potrzebować usług zamieszkują w rodzinach wielopokoleniowych i otrzymują pomoc od rodziny.

[Akta kontroli, str. 33, 47]

16) pomoc osobom opuszczającym zakłady karne

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. udzielono pomocy 1 osobie mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, wydano 2 decyzje administracyjne. Kwota przyznanych świadczeń wynosiła od 200 zł do 250 zł miesięcznie. Pomoc była udzielana w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz zasiłku celowego na zakup odzieży, obuwia, środków czystości.

[Akta kontroli, str. 32]

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5012.12.2022 z 11.02.2022
2. GOPS.5012.13.2022 z 11.02.2022

- w jednym przypadku strona złożyła wniosek o zasiłek okresowy i celowy, przyznano tylko zasiłek celowy na zakup odzieży, obuwia, środków czystości; nie rozstrzygnięto postępowania co do istoty sprawy - nie wydano decyzji administracyjnej w sprawie zasiłku okresowego - niezgodnie z art. 104 § 2 kpa - **poz. 1**

W okresie kontrolowanym Ośrodek nie realizował działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin pozbawionych wolności zgodnie z intencją listu z dnia 12 listopada 2015 r. o partnerskiej współpracy między Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej z Centralnym Zarządem Służby Więziennej.

17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W okresie objętym kontrolą Ośrodek sporządzał wymagane sprawozdania i przysyłał je Wojewodzie Podlaskiemu w formie elektronicznej przy pomocy modułu CAS w terminie, oprócz:

- **sprawozdania MRIPS-05 - wybrane informacje o domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym oraz o placówkach całodobowej opieki prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statutowej za I-XII 2021 r., które przekazano 16.02.2022 r.**

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2062) termin przekazania danych za 2021 rok w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) w ramach sprawozdania: MRIPS-05 (...) przez ośrodki pomocy społecznej do urzędów wojewódzkich upływa 10 lutego 2022 roku.

18) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników

Rada Gminy Dubicze Cerkiewne podjęła uchwałę Nr 26.162.2021 z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2022. W dziale 852 - pomoc społeczna -

rozdziale 85219 - na utrzymanie Ośrodka w 2022 r. zaplanowano kwotę 243 068 zł, w tym zaplanowano dotację celową z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gminy w wysokości 71 800 zł. Zrealizowano plan w kwocie 189 455,57 zł, w tym 70 631 zł z dotacji celowej.

Rada Gminy w Dubicze Cerkiewne podjęła uchwałę Nr 35.217.2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2023. W dziale 852 - pomoc społeczna - rozdziale 85219 - na utrzymanie Ośrodka w 2023 r. zaplanowano kwotę 204 335 zł, w tym zaplanowano dotację celową z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gminy w wysokości 52 000 zł.

W trakcie kontroli stwierdzono:

- dwie osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego, do których podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, pobierają dodatek do wynagrodzenia.
- do wysokości wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych nie jest wliczany ww. dodatek oraz dodatek stażowy za wieloletnią pracę określony w art. 36 ust 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 530).

[Akta kontroli, str. 57-60]

19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. z pomocy w formie zasiłku stałego korzystało 7 osób – wydano 9 decyzji administracyjnych, w tym 5 osób samotnie gospodarujących oraz 2 osoby pozostające w rodzinach. W ww. okresie najniższy zasiłek wyniósł 273,23 zł, najwyższy 719 zł.

Zasiłki przyznawano i wypłacano zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej, tj. z tytułu niezdolności do pracy oraz braku uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

[Akta kontroli, str. 48]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5010.6.2022 z 16.02.2022
2. GOPS.5010.2.1.2022.SR z 05.01.2022
3. GOPS.5010.4.2.2022 z 03.01.2022
4. GOPS.5010.7.2022 z 01.07.2022
5. GOPS.5010.5.1.2022.SR z 05.01.2022

20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej i niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu: w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. opłacano składkę zdrowotną za 6 osób.

[Akta kontroli, str. 48]

V. Realizacja zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. przyznano 14 osobom 24 świadczenia w formie zasiłku specjalnego celowego, w wysokości od 100 zł do 350 zł.

Świadczenia przyznano w szczególności na zakup żywności, opału, odzieży, pokrycie kosztów leczenia. Pomoc przyznawano z powodu bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby niepełnosprawności.

[Akta kontroli str. 48]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.5012.33.2022 z 08.04.2022
2. GOPS.5012.32.2022 z 08.04.2022
3. GOPS.5012.18.2022 z 22.02.2022
4. GOPS.5012.27.2022 z 31.03.2022
5. GOPS.5012.8.2022 z 19.01.2022
6. GOPS.5012.82.2022 z 10.10.2022
7. GOPS. 5012.23.2022 z 07.03.2022
8. GOPS.5012.17.2022 z 22.02.2022
9. GOPS.5012.21.2022 z 28.02.2022
10. GOPS.5012.9.2022 z 19.01.2022

- do dochodu przyjęto kwotę określoną w decyzji ZUS o waloryzacji emerytury wydanej 25 marca 2021 r., zamiast kwotę wynikającą z dowodu otrzymania emerytury w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku - niezgodnie z art. 8 ust 3 ustawy o pomocy społecznej.

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie przyznawał pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, ponieważ nie zgłaszano takich potrzeb.

[Akta kontroli str. 32]

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających pomocy

W okresie podlegającym kontroli, gmina Dubicze Cerkiewne nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w domach pomocy społecznej, ponieważ nie zachodzi taka potrzeba.

[Akta kontroli str. 32]

4) opracowywanie i realizacja projektów socjalnych

W okresie objętym kontrolą nie realizowano projektów socjalnych z powodu braku potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli str. 30]

5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

Gmina Dubicze Cerkiewne realizuje program osłonowy przyjęty uchwałą Rady Gminy Dubicze Cerkiewne Nr 2.17.2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc w szkole i domu” na lata 2019-2023.

W okresie podlegającym kontroli na podstawie programu osłonowego, na wniosek dyrektora szkoły, pomocą w formie posiłku objęto troje dzieci.

Rodzina I:

- jedno dziecko - w okresie od 01.01.2022 r. do 30.06.2022 r.

Rodzina II:

- dwoje dzieci - w okresie od 01.03.2022 r. do 30.06.2022 r.

Z informacji uzyskanych od Wójta Gminy wynika, że pracownicy socjalni po otrzymaniu zgłoszenia od dyrektora szkoły kontaktowali się z rodzicami uczniów korzystających z doraźnej pomocy w formie posiłków, na bieżąco ustalali sytuację rodzinną i socjalną w ramach pracy socjalnej.

Ponadto uchwałą Rady Gminy Dubicze Cerkiewne Nr 28.178.2022 z dnia 25 marca 2022 r. (ze zm.) przyjęto Program Osłonowy Gminy Dubicze Cerkiewne na 2022 r. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Ze wsparcia modułu I Programu Korpus Wsparcia Seniorów w 2022 r. skorzystało 15 seniorów w wieku 65+. Wójt Gminy wyjaśnił, że pomoc w ramach ww. programu polegała na dostarczeniu przez pracowników socjalnych ciepłych posiłków seniorom do ich miejsc zamieszkania. Otrzymana kwota na realizację ww. zadania wyniosła 12 000 zł. Kwota wykorzystana na realizację Programu wyniosła 11 277,07 zł. Pozostała kwota w wysokości 722,93 zł została zwrócona do budżetu państwa.

W 2022 r. gmina Dubicze Cerkiewne nie przystąpiła do realizacji programów m.in.: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022”, „Opieka wytchnieniowa”, ponieważ nie było takich potrzeb.

W 2023 r. gmina Dubicze Cerkiewne nie przystąpiła do realizacji programów m.in.: „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2023, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023”, „Opieka wytchnieniowa”, ponieważ nie było takich potrzeb.

[Akta kontroli, str. 29]

6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach

W okresie kontrolowanym Ośrodek współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Hajnówce w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach poprzez wywieszanie ofert na tablicy informacyjnej oraz poprzez pracę socjalną, udzielając porad indywidualnych.

W dniu 20 stycznia 2022 r. Ośrodek zawarł porozumienie w sprawie wykonywania prac społecznie użytecznych. Osoby długotrwale bezrobotne i korzystające z pomocy GOPS otrzymywały skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy na prace społecznie użyteczne realizowane na terenie gminy. Praca polegała m.in. na grabieniu, koszeniu, odśnieżaniu, segregacji odpadów stałych, stryżeniu żywopłotów, pracach remontowych UG, pracach przy konserwacji sprzętu pływającego, przygotowywaniu drewna, odkraczaniu dróg gminnych, pieleniu rabat kwiatowych oraz ustawianiu znaków drogowych. W okresie objętym kontrolą wydano 21 skierowań 7 osobom na prace społecznie użyteczne.

Ośrodek nie zawierał porozumienia w sprawie planowanych działań wobec osób bezrobotnych, wynikającego z art.108 ustawy o pomocy społecznej, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą gmina nie podjęła współpracy z PUP w zakresie realizacji Programu Aktywizacji i Integracji, o których mowa w przepisach o promocji i zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z uwagi na brak takiej potrzeby, nie zawarto również umowy dotyczącej korzystania z SEPI.

[Akta kontroli, str. 31-33]

VI. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) organizowanie i świadczenie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W kontrolowanym okresie nie były organizowane i nie były świadczone usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania z powodu braku wniosków o tę formę pomocy.

[Akta kontroli, str. 31]

2) przyznanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną

W okresie objętym kontrolą nie przyznawano i nie wypłacano zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, ponieważ nie wystąpiły ww. zdarzenia.

[Akta kontroli, str. 31]

3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Gmina Dubicze Cerkiewne nie prowadzi środowiskowego domu samopomocy. W okresie podlegającym kontroli nikt z mieszkańców nie korzystał z usług śds na terenie innej gminy. Wójt Gminy poinformował, że do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o takiej potrzebie.

W sytuacji wystąpienia potrzeby umieszczenia osób w środowiskowym domu samopomocy istnieje możliwość skierowania do prowadzonego przez powiat hajnowski Środowiskowego Domu Samopomocy, ul. Ptaszyńskiego 14, 17-200 Hajnówka. Ww. Dom posiada 55 miejsc, typu A, B i C.

[Akta kontroli, str. 31]

4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

W okresie podlegającym kontroli Gmina Dubicze Cerkiewne nie realizowała zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy, z powodu braku potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 31]

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 30]

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 30]

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie wypłacał wynagrodzenia za sprawowanie opieki na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej ze względu na brak potrzeb. Jak wynika z wyjaśnień Wójta Gminy nie wpłynęły żadne wnioski dotyczące wypłaty wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

[Akta kontroli, str. 30]

VII. Realizacja zadań określonych w art. 110 ustawy o pomocy społecznej

1) Koordynacja realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z pkt. III Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Dubicze Cerkiewne na lata 2018 – 2029 - Zarządzanie i monitorowanie strategii „Koordynator wdrażania Strategii - GOPS Dubicze Cerkiewne - gromadzi dokumentację związaną ze strategią, - prowadzi monitoring, - przedkłada informacje z realizacji Strategii /harmonogramu

raz na trzy lata podczas sesji Rady Gminy. (...) " Monitoring. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą roczne dane Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. Poza tym bazę tę będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i grup środowiskowych dotyczące realizacji harmonogramu. Informacja z realizacji Strategii będzie przedstawiana raz na trzy lata podczas sesji Rady Gminy przez Koordynatora. Odnosić się będzie do celów, kierunków działania i harmonogramu Strategii." Wójt Gminy poinformował, że nie prowadzono monitoringu strategii, nie dokonano aktualizacji oraz nie przedkładano informacji z realizacji strategii. **Ośrodek nie koordynował działań w ramach realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych – niezgodnie z zapisem art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej:** „Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych, koordynuje realizację strategii, o której mowa w art.17 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 29]

2) Wytaczanie na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców gminy Dubicze Cerkiewne, ponieważ nie było potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 35]

3) Kierowanie wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Osobom zainteresowanym świadczone pomoc w kompletowaniu dokumentacji w celu złożenia odpowiednim organom.

[Akta kontroli, str. 35]

4) Składanie radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawianie potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2021 rok zostało przedstawione Radzie Gminy Dubicze Cerkiewne na sesji Nr 29.2022 w dniu 26 kwietnia 2022 r. Wójt Gminy przedstawił potrzebę podnoszenia kwalifikacji pracowników ośrodka pomocy społecznej oraz zapewnienie mieszkańcom podstawowych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

[Akta kontroli, str. 29]

VIII. Realizacja zadań określonych w art. 110a ustawy o pomocy społecznej

1) wyodrębnienie w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka zespołu realizującego zadania ośrodka w zakresie pracy socjalnej i usług pomocy społecznej

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej, usług pomocy społecznej. Zadanie to wykonują pracownicy socjalni, odpowiedzialni za cały teren gminy, w ramach pełnionych obowiązków służbowych.

[Akta kontroli, str. 28]

Dokonano wpisu o przeprowadzeniu kontroli w książce ewidencji kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik jednostki, drugi Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Zgodnie z § 17 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz. 2285) kierownikowi jednostki przysługuje prawo do:

- odmowy podpisania protokołu; dyrektor składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu,
- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

Kontrolowany:

Dariusz Ciel. 11.07.23r. Leon Małuszewski
.....
(miejscowość, data i podpis)

WÓJT

Kontrolujący:

1. *Urszula Malanska*.....

2. *Joanna Chodorowska*.....